

holdstalsvalgtanken. Højre kan derfor paa ingen Maade gøre gældende, at det er det Parti, som har rejst dette Krav og er dets særlige Repræsentant. Nej, Højre kom først med i allersidste Øjeblik og mærkværdig nok eller betegnende nok i det Øjeblik, da dette Krav kunde bruges til at spænde Ben for den Reform, som her foreligger.

Saadan er den virkelige Stilling i denne Sag, og naar Højre muligvis paa Valgtribunerne vil agitere med Forholdstalsvalg, saa vil ikke blot Højres Stilling til den kommunale Valgretsreform blive dragen frem, men hele Spørgsmaalet om Landstinget vil blive draget frem. Naar Højremænd ville gøre gældende, at Repræsentationen bør være et Spejlbillede, ville Vælgerne spørge: Hvorfor skal da Landstinget ikke være et Spejlbillede, hvorfor skulle nogle smaa Mindretal i Befolkningen have et født Flertal i Landstinget, hvorfor skal det store Flertal i Befolkningen være indskrænket ifølge Valgmaaden til nogle faa Repræsentanter i Landstinget? For saa vidt kan jeg intet have imod, at Højre agiterer ivrigt for Forholdstalsvalgmaaden og fortsætter denne Agitation. Der ligger nemlig, som jeg ogsaa havde Lejlighed til at sige ved anden Behandling, noget radikalt, noget omvæltende, noget næsten revolutionært deri; thi trænger Tanken først rigtig til Bunds i den store Befolkning — og det vilde være meget glædeligt, om den gjorde det —, vil den store Befolkning ogsaa drage Konsekvensen deraf og sige: Forholdstalsvalg, ja vel! men saa er Landstinget saa uretfærdigt sammensat som muligt, langt mere uretfærdigt sammensat end Folketinget; saa skulle vi have Forholdstalsvalg over hele Linien i Forbindelse med lige og almindelig Valgret, Etkammerssystem og intet andet. Agitationen for Forholdstalsvalg vil gøre Tanken om, at Landstinget er overflødig, mere og mere indlysende for store Dele af Befolkningen. For saa vidt kan jeg ikke have noget imod, at Højre fortsætter denne Agitation, og jeg vil ønske Højre til Lykke med at fortsætte den, blot det ikke i dette Øjeblik vil bruge denne Sag til at spænde Ben for den praktiske Reform, som i Øjeblikket kan naas.

Jeg kan forsikre Højre, at det ikke vil have Held med sig i sin Agitation for Forholdstalsvalg i denne Forbindelse, hvor den kun kan bruges til at spænde Ben for denne Reform, som her kan naas. Den store Befolkning vil ikke forstaa Højrepartiets Intransigens i denne Sag; den

store Befolkning vil sammenligne Højres Stilling i denne Sag med den Stilling, Højre f. Eks. har indtaget over for Retsreformen. Der er det saaledes, at Højre saa langt fra var intransigent, at det netop for et Par Aar siden — ja det var egentlig ikke Højre, men et enkelt Medlem, det ærede Medlem for Randers (Poul Rasmussen), det var ikke Højre i det Ting, hvor det har Flertal, hvor det har Haab om at kunne faa noget gennemført, det var ikke en Gang Højregruppen her nede, men et enkelt Medlem af Partiet, som var yderst moderat, idet han kom med en lille Lapperilov og sagde: Lad os nøjes med at faa denne lille Lov gennemført, lad os gøre dette lille bitte Fremskridt i Retsreformen, thi det er jo ved at stille de alt for store Krav, at man i Virkeligheden hindrer Retsreformen. Saaledes stillede Højre sig i denne Sag, vel at mærke i denne Sag, hvor Højre havde modarbejdet Retsreformen lige til det sidste, hvor der nu til sidst maaske, hvis der blev udfoldet en kraftig Anstrengelse fra alle Sagens Venner, var en Mulighed for at faa den igennem. Saa i sidste Øjeblik kom Højre her og søgte at spænde Ben for den store Sag, den radikale Reform, ved et lillebitte moderat Forslag, en lille Lapperilov, der for øvrigt i Virkeligheden slet ikke vilde hjælpe noget. Saaledes stillede Højre sig der. Jeg spørger det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger): Hvorfor var Højre saa yderst moderat, saa ærkemoderat i den Sag? Hvorfor var Højre i Retsreformen saa bange for alt, hvad der hedder Intransigens og Radikalisme? Man stod der og var saa angst netop for det at stille de store Maal op, for at de ikke skulde forhindre det lidet, der kunde naas i Øjeblikket. Hvorfor var Højres Stilling saadan, medens den i denne Sag er ganske omvendt, medens det her er Højre, der siger: Ikke de smaa Fremskridt, ikke den Udvidelse, der i Øjeblikket kan naas af Byernes Repræsentanter, nej, det store Maal, den fulde Ret er det, Højre kræver.

Altsaa, man ser Højres vekslende Taktik: i den ene Sag, ved Ærkemoderation at spænde Ben for en Sag, der er moden til at naas i radikal Form, hvor efter manges Mening kun en radikal Reform virkelig betyder et alvorligt Fremskridt; i den anden Sag forsøge paa ved ekstra Radikalisme, ved yderliggaaende Intransigens at ødelægge det, der kan naas. For saa vidt er der Overensstemmelse i Stillingen. I begge Tilfælde søger Højre